

Ion PARHON

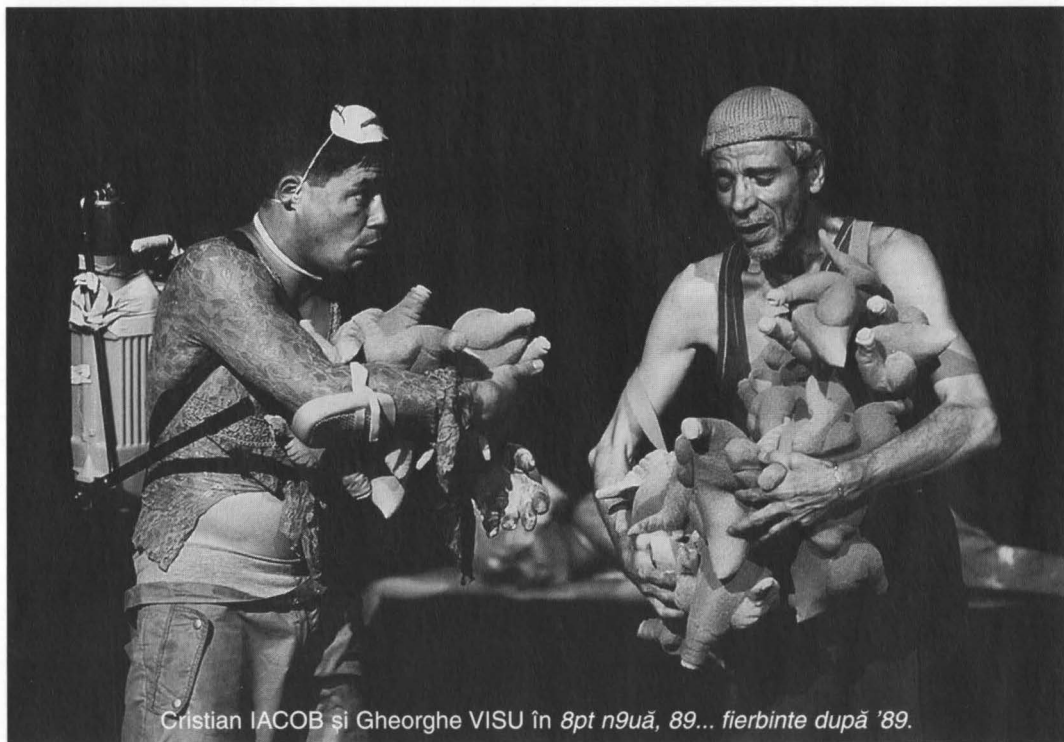
FESTCO 2005

Comedia la ora adevărului

Tamara BUCIUCEANU și Șerban PAVLU în *Nepotul de Lustig*.

Cea de-a treia ediție a **Festivalului comediei românești** (9–16 aprilie a.c.), organizată de **Teatrul de Comedie** din București, în colaborare cu **Primăria Municipiului, Ministerul Culturii și Cultelor și S. R. de Televiziune**, în calitate de co-organizator, a reușit să ofere în bună parte o imagine edificatoare pentru starea de *bine* și de *rău* din acest spațiu al dramaturgiei și al artei spectacolului, din momentul de față. După cum, dincolo de reprezentațiile de pe scenă, prin spectacolele-lectură (texte de **Denis Dinulescu, Horia Gârbea și Sebastian Ungureanu**), dezbaterile cu titlul semnificativ „*Ce haz mai are comedia românească?*” (este și titlul gazetei apărute cu acest prilej), lansarea unor cărți de teatru și discuțiile „din foaier”, la care aș adăuga „concursul de dramaturgie” anunțat pentru ediția viitoare, festivalul tinde să-și apropie și în acest fel meritele unui catalizator de interes și energie în jurul și în slujba afirmării comediei românești.

Cristian IACOB și Gheorghe VISU în *8pt n9uă*, 89... fierbinte după '89.

Dintru început, cu părere de rău, trebuie spus că festivalul ne-a oferit foarte puține întâlniri cu piesele clasice și ale autorilor consacrați înainte de anul 2000, așa cum sunt **Caragiale** și **Alecsandri**, respectiv, **Eugen Ionescu**, **Marin Sorescu** și **Matei Vișniec** (cu două piese). De pildă, am putut vedea un singur spectacol din opera lui Caragiale, prezentat, însă, de elevi-artiști ai Colegiului „Mihai Eminescu” din Capitală, laureat al Festivalului liceenilor, deoarece unele spectacole ale teatrelor inspirate de clasicii comediei noastre nu au întrunit votul juriului, iar cele dedicate autorului *Scrisorii pierdute* au fost cu mult inferioare aceluia numit mai sus. În schimb, îmbucurătoare a fost ofensiva reprezentanților „noului val” al dramaturgiei românești, prin spectacole care au văzut lumina rampei mai ales pe scena unor teatre și companii private, aflate astăzi într-o binevenită ascensiune, fapt confirmat și în contextul altor confruntări de mare anvergură din ultima vreme, așa cum a fost Festivalul Național „Ion Luca Caragiale”. Piesele scrise de **Cornel Mimi Brănescu**, **Ștefan Peca**, **Lia Bugnar**, **Ștefan Caraman**, **Cristian Juncu**, **Tudor Barbu**, **Radu Afrim**, **Cătălin Mihuleac** ș. a., încredințate cu precădere unor regizori și interpreți tineri, dar nu numai lor, au prilejuit adeseori un real succes de public datorat acestor trupe „independente”, dar și întâlnirii în premieră la FESTCO cu teatrele „**Andrei Mureșanu**” din Sf. Gheorghe și „**Anton Pann**” din Râmnicu Vâlcea, toate acestea îmbogățind peisajul participării la festival a unor teatre de repertoriu, ca **Teatrul de Comedie**, **Teatrul „Bulandra”**, **Teatrul „Nottara”**, **Teatrul „Sică Alexandrescu”** din Brașov, **Naționalele din Cluj-Napoca** și **Tg. Mureș**, **Teatrul „Tineretului”** din Piatra Neamț etc.

Fără să ne răsfete din punct de vedere dramaturgic cu fapte, situații scenice și conflicte originale ori spectaculoase, ci mai degrabă preponderent „conservative“, realizate într-un limbaj când violent, când de o scăpărătoare ironie, aceste texte vorbesc despre protestul generației tinere față de clișeele de gândire și comportament, de kitsch-ul, vidul moral și sufletesc ori derizoriul din jur sau despre propriile lor mentalități, opțiuni și hobby-uri devenite clișeu. Putem descifra aici un subtil mariaj între *umor* și *amar*, o îngemănare între amuzamentul și veselia generate de comedia tradițională, chiar atunci când, în manieră „aluzivă“, ea viza tabloul politic, și o percepție critic-reflexivă în fața tarelor vieții noastre de astăzi, când „reformele“ lăuntrice din gândire, conduită și simțire sunt atât de firave. Este mult mai mult decât simpla oglindire a unui dialog între generații. Asistăm la inadaptarea insului într-o societate care întârzie să se adapteze la parametrii civilizației și democrației autentice, iar prin aceasta, vocea tinerilor dramaturgi se dovedește uneori nu numai „sprintară“, căci vorbim de comedie, ci și gravă, percutantă. Din păcate, și în cazul reprezentațiilor tinerilor dramaturgi, miza pare uneori anemică ori este întreținută de o sangvinitate sărăcită de spirit, iar excesul de violență fizică și, mai ales, verbală ce riscă să se identifice cu vulgaritatea nu anunță nimic bun pentru destinul pieselor respective.

„*Încotro merge comedia?*“ se întreabă și întreabă realizatorii amplului documentar consacrat festivalului de către **Redacția Teatru-Film a Societății Române de Televiziune**. Răspunsul cel mai concludent îl vor da înșiși dramaturgii, regizorii și teatrele noastre. Dar „FESTCO“ a reușit să demonstreze încă o dată că, pe de o parte, mulți dintre autorii consacrați au nevoie de o reînnoire a mijloacelor scrisului și de abordări regizorale moderne, spre a putea câștiga adevărată adeziunea numerosului public tânăr, iar pe de altă parte, unii dintre tinerii dramaturgi au motive îndreptățite să fie priviți și primiți cu mai multă receptivitate și interes profesional de teatrele de repertoriu, fapt care le va oferi șansa întâlnirii cu un public și mai larg, aparținând tuturor vârstelor. Firește, cu condiția de a înțelege și a reuși să-și definească și mai bine *atitudinea* și *altitudinea* lor profesională, delimitând-o de toate înfățișările veleitarismului și ale gratuității.

Participanții la FESTCO 2005

- **Nepotu'**, de Adrian Lustig, regia Horațiu Mălăele (producție Teatrul de Comedie și Fundația „Teatru contemporan“)
- **New York (Fuckin'City)**, de Ștefan Peca, regia Daniel Popa (producție Teatrul „Luni“ de la Green Hours)
- **Mansardă la Paris cu vedere spre moarte**, de Matei Vișniec, regia Radu Afrim (producție Teatrul Național din Cluj-Napoca)
- **Conul Leonida față cu reacțiunea**, de I.L. Caragiale, regia Gabriela Moraru (spectacol invitat – Marele premiu la Festivalul pentru liceeni „Jos pălăria !“, ediția 2004)
- **Omul de zăpadă**, de Lia Bugnar, regia Adrian Roman (producție Teatrul „Anton Pann“ din Râmnicu Vâlcea)
- **Avarul**, după Molière, regia Cristian Juncu (producție Teatrul „Tineretului“ din Piatra Neamț)

- **Scaunele**, de Eugen Ionescu, regia Felix Alexa (producție Teatrul „Bulandra” în colaborare cu Institutul Francez)
- **România dragă, Elveția mea**, de Cornel Udrea, regia Cristian Ioan (producție Teatrul Național din Târgu Mureș)
- **David's Boutique**, text și regie Radu Afrim (producție Teatrul „Andrei Mureșanu” din Sfântu Gheorghe)
- **Devoratoarea de litere**, de Cătălin Mihuleac, regia Horațiu Mihaiu (producție a Teatrului „Andrei Mureșanu” din Sfântu Gheorghe)
- **8pt nouă, 89... fierbinte după '89**, scenariu de Ana Mărgineanu pe texte de Ștefan Caraman, Ștefan Peca, Petre Barbu, Paul Cilianu, Călin Blaga, regia Ana Mărgineanu (producție Teatrul „Mic”)
- **Iona**, de Marin Sorescu, regia Mona Gavrilaş (producție Teatrul „Nottara”)
- **Angajare de clown**, de Matei Vișniec, regia Claudiu Goga (producție Teatrul „Sică Alexandrescu” din Brașov)
- **Bigudiuri**, de Cornel Mimi Brănescu, regia Radu Nechifor (producție Compania NUCATINE)
- **Chirița of Bârzoieni**, după Vasile Alecsandri, regia Iarina Demian (producție Teatrul de Comedie)

Lumița GHEORGHIU, Catrinel DUMITRESCU, Anca SIGARTĂU și Constantin Cojocaru
în *Bigudiuri* de Mimi Brănescu.